

Sygn. akt III A Ua 162/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Witkowski (spr.)
Sędziowie:	SSA Elżbieta Kunecka SSA Jarosław Błaszczak
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 29 listopada 2012 r. sygn. akt V U 1462/12

uchyla zaskarżony wyrok i odwołanie odrzuca.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2012 r., sygn. akt V U 1462/12, Sąd Okręgowy - V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 27 czerwca 2012 r., znak (...), w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy A. K. prawo do emerytury od 01 lutego 2011 r., a w pozostałym zakresie odwołanie oddalił.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Wnioskodawca A. K. 60 lat ukończył (...), na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił ogólny staż pracy w wymiarze 26 lat 8 miesięcy i 8 dni, nie jest członkiem OFE i nie pozostaje w stosunku pracy.

Wnioskodawca w okresie od 15 kwietnia 1976 r. do 31 sierpnia 1992 r. pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym.

Od początku zatrudnienia w tym zakładzie wnioskodawca został przydzielony do regeneracji gaźników, pomp i wtryskiwaczy. Miał w tym celu wydzielone niewielkie pomieszczenie, do którego pompy i gaźniki przynosili wnioskodawcy do regeneracji mechanicy, którzy zajmowali się ich demontażem i ponownym (po regeneracji dokonanej przez wnioskodawcę) ich montażem w silnikach samochodów. Wnioskodawca przez całą dniówkę roboczą zajmował się regeneracją gaźników, pomp i wtryskiwaczy. Używał do tego benzyny oraz specjalistycznego urządzenia do ustawienia odpowiednich parametrów gaźników, pomp i wtryskiwaczy.

(...) Przedsiębiorstwo Budowlane było wówczas dużym zakładem. Było tam 150 jednostek silnikowych. Wnioskodawca w tym czasie nie zajmował się diagnostyką silników. W zakładzie nie było wówczas takiego stanowiska pracy odpowiednio wyposażonego. Pracodawca wnioskodawcy nie miał także w tym czasie zgody wojewody na dokonywanie badań technicznych samochodów.

W grudniu 1989 r. wnioskodawca został skierowany przez zakład pracy na kurs diagnostów. Odbył go w okresie od 4 do 16 grudnia 1989 r. i ukończył z wynikiem ogólnym dobrym. Uprawnienia diagnosty wnioskodawca uzyskał w czerwcu 1991 r.

Upoważnieniem z dnia 21 czerwca 1991 r. NR (...)wojewoda - na podstawie przepisów ustawy prawo o ruchu drogowym - upoważnił z dniem 26 czerwca 1991 r. (...) Przedsiębiorstwo Budowlane w L. do dokonywania badań technicznych pojazdów własnych i obcych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t i powyżej, ciągników, przyczep, pojazdów przewożących materiały niebezpieczne i pojazdów w przewozie drogowym międzynarodowym. Do dokonywania badań technicznych tych pojazdów w powołanym upoważnieniu wyznaczono wnioskodawcę jako mechanika diagnostę. Od tego momentu wnioskodawca do końca pracy w tym zakładzie, tj. do sierpnia 1991 r., wykonywał tylko czynności diagnosty.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd orzekł, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt. 1, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie - wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że sporna kwestia wymagała ustalenia, czy wnioskodawca posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Według ustaleń Sądu wnioskodawca pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym od 15 kwietnia 1976 r. do 31 sierpnia 1992 r. W zakładzie tym wnioskodawca został przydzielony do regeneracji gaźników, pomp i wtryskiwaczy. Miał w tym celu wydzielone niewielkie pomieszczenie, do którego pompy i gaźniki przynosili wnioskodawcy

do regeneracji mechanicy, którzy zajmowali się ich demontażem i ponownym (po regeneracji dokonanej przez wnioskodawcę) ich montażem w silnikach samochodów. Wnioskodawca przez całą dniówkę roboczą zajmował się regeneracją gaźników, pomp i wtryskiwaczy. Była to zatem stała praca w pełnym wymiarze określona w Dziale XIV poz. 14 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. Dopiero w grudniu 1989 r. wnioskodawca został skierowany przez zakład pracy na kurs diagnostów. Po jego odbyciu i uzyskaniu upoważnienia przez zakład pracy do dokonywania badań technicznych pojazdów (tj. od 26 czerwca 1991 r.) wnioskodawca rozpoczął prace diagnosty.

Sąd I instancji przyznał wnioskodawcy rację, w zakresie w jakim podał on, że wcześniej nie mógł wykonywać czynności diagnosty po pierwsze dlatego, że nie dysponował stosownymi uprawnieniami, a po drugie zakład nie miał odpowiedniego stanowiska pracy. Wobec tak poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że okres pracy wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym od 15 kwietnia 1976 r. do 25 czerwca 1991 r. (15 lat 2 miesiące i 11 dni) powinien zostać zaliczony do pracy w warunkach szczególnych.

Z wyrokiem nie zgodził się organ rentowy wywodząc apelację i zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu naruszenie prawa materialnego poprzez:

- nieprawidłowe zastosowanie art. 32 i 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2009 r. Nr 153. poz. 1227) w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.), a także,
- błędne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy w Legnicy, a dotyczące wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych w spornym okresie .

Wobec tak przedstawionych zarzutów strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlega uwzględnieniu, jednakże z innych przyczyn aniżeli wskazanych w apelacji.

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z art. 378 § 1 kpc Sąd z urzędu bierze pod uwagę nieważność postępowania.

Natomiast zgodnie z art. 379 pkt 3 kpc nieważność postępowania zachodzi jeżeli o to samo roszczenie między tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta albo jeżeli taka sprawa została już prawomocnie osądzona.

W sytuacji, gdy zapadło już prawomocne rozstrzygnięcie dotyczące tego samego przedmiotu postępowania, które toczyło się między tymi samymi stronami zachodzi bowiem powaga rzeczy osądzonej. Granice przedmiotowe powagi rzeczy osądzonej określa przedmiot rozstrzygnięcia sądu i podstawa faktyczna tego rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie należało stwierdzić, że zarówno Sąd Okręgowy, jak również Sąd Apelacyjny, badały kwestię pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w okresie od 15.04.1976 r. do 25.06.1991 r., w toku procesu o sygn. akt V U 1194/10 (III A Ua 397/11) o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 14 stycznia 2011 r. oraz Sądu Apelacyjnego z dnia 18 maja 2011 r. przesądzono, że A. K. będąc zatrudnionym w spornym okresie w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych. Podkreślić należy, że w nadmienionym procesie przedmiotem oceny Sądów obu instancji było świadectwo pracy z dnia 7 sierpnia 1992 r. i obydwie Sądy zgodnie uznały, że praca mechanika samochodowego-diagnosty nie była pracą w warunkach szczególnych wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W obecnie toczącym się postępowaniu po raz kolejny doszło do badania tego samego okresu pracy, w oparciu o te same dowody, celem rozpoznania wniosku A. K. o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Nadto argumenty przedstawione przez wnioskodawcę na poparcie sformułowanego żądania były również takie same. W niniejszej sprawie wnioskodawca nie przedstawił żadnych nowych dowodów, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy,

a które nie były przedmiotem rozpoznania w poprzednim postępowaniu zakończonym prawomocnymi wyrokami. Podkreślić należy, jednocześnie, że przedstawienie przez wnioskodawcę kolejnego świadka, absolutnie nie jest nowym dowodem ani też nową okolicznością, której wnioskodawca nie mógł powołać w poprzednio toczącym się procesie. Niedopuszczalnym zatem było wszczęcie nowego procesu i wbrew prawomocnym wyrokom ponowne badanie tego samego stanu rzeczy.

Sąd Okręgowy dysponując aktami sprawy o sygn. akt V U 1194/10 (III A Ua 397/11) winien był orzec o odrzuceniu odwołania i nie był uprawniony do merytorycznego rozpoznawania sprawy i badania kwestii o których już prawomocnie orzeczono. Wskazać należy, że sąd obowiązany jest badać istnienie okoliczności wymienionych w art. 199 kpc z urzędu, w każdym stanie sprawy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny stwierdza, że w przedmiotowej sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, co jednocześnie stanowi podstawę do uchylenia zaskarżonego wyroku i odrzucenia odwołania. Zaistnienie bowiem przesłanki powagi rzeczy osądzonej skutkuje odrzuceniem pozwu (odwołania) i oznacza odmowę udzielenia sądowej ochrony prawnej zawartemu w pozwie (odwołaniu) roszczeniu wnioskodawcy bez zajęcia merytorycznego stanowiska, co do zasadności (bezzasadności) tego roszczenia w świetle norm prawa materialnego. W tym stanie rzeczy merytoryczne rozpoznawanie sprawy jest niedopuszczalne wyłącznie z przyczyn formalnych.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na mocy art. 199 § 1 kpc w zw. z art. 386 § 3 kpc orzekł jak w sentencji.